

DEVECSER

az elveszett uradalom

az Esterházy uradalom építészeti értékei -

kultúr- és gazdaságtörténeti értékek progresszív elemzése

Nyári tábor a BME Építészmérnöki Kar Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszéke szervezésében **2015. július 27-augusztus 07-ig**.

2015 a vörösiszap katasztrófa 5. évfordulója, amely a helyreállítási munkálatok dícsérete mellett jórészt az emlékezés eseménye. Devecserben számos „identitáserősítő” kezdeményezés indult, ebben fontos szerepet kapott a feledésbe merült, örökségen alapuló felmérések, gyűjtések folytatása, valamint az eredmények közzététele.

A 2010-ben megkezdett építészeti és örökségi felmérések célja alapvetően a helyi identitástudat erősítése volt. Alapvetően két fő korszak köré csoportosulnak a Devecserhez köthető, és „pozitív” korszakok. Az egyik a végvári harcok ideje, amikor elsősorban a Choron család ittléte alatt fontos erősségnek számított a ma kastélyként látható egykori vár. Különösen érdekes számunkra Choron János élete, aki egy I. Ferdinánd királynak küldött levél mellékleteként 1563 táján egy feltehetően általa rajzolt térképen Bécsből nézve ábrázolta a Dunántúl számottevő erősségeit. Ez a kézi térkép unikális darab, mindeztáig a legkorábbi fennmaradt magyar vonatkozású haditérkép. Jelentőségét szempontunkból az növeli, hogy Devecsert központi helyzetben ábrázolja, mintegy a kor fontos váraként. Ezt a mozzanatot ragadjuk meg, és a térkép valamint a Choron-ok személyisége által irányítjuk rá a figyelmet arra, hogy bizony, ha csak néhány évig, szűk évtizedig is, de a város igen fontos szerepet töltött be a Dunántúl és a keresztény Európa védelmében.

A másik fő identitáserősítő elem az „elveszett uradalom-300 év Esterházy öröksége”. Ugyanis Devecser évszázadokon keresztül a Pápa-Ugod-Devecser uradalom szerves, meghatározó része volt, ennek építészeti, urbanisztikai és gazdasági öröksége azonban egyre kevésbé érzékelhető. A levéltári és konkrét felmérési munkálatait évek óta végezzük, a folytatáshoz szükséges több, nagyobb lélegzetű felmérési kampány, amellyel a fennmaradt épületkorpusz teljessé válna, és közölhető lenne. Ezek az épületek, egykori majorságok, magtárak nem csak a városban, hanem a környékbeli falvakban is megtalálhatók, ezek felderítése is feladatunk.

Hosszú távú, általános célunk a helyi identitás erősítése. Az 1945 utáni világ igyekezett eltüntetni az uradalmi élet minden színterét, az épületek elpusztultak, átalakultak, illetve jobb sorsukat várják. A végvári harcok színteréül szolgált egykori vár, majd Esterházy kastély is méltatlan kiegészítésekkel kapott a 80-as években és azóta is, ezek színvonalas megoldása a jövő feladata. Projektünk nagyléptékű folytatásával és kiteljesítésével eljuthatunk egy értékleltárig, tudatosíthatjuk a település potenciális értékeit, és két fontos, évszázadokat átívelő korszaknak állíthatunk méltó emléket és rájuk építve biztató jövőt vizionálhatunk.

A tábor időtartama alatt az oktatókkal 5-10 építészhallgató közösen járja végig és adott esetben fedezi fel újra a még meglévő épületállományt, térképezi fel a felismerhető településszerkezeti elemeket, topográfiai kutatásokat végez.

Azon hallgatók, akik felveszik az "BMEEPIP0910 Ipari épületek kutatása és felmérése" választható tárgyunkat, azt az őszi félév során a felmérési anyagok feldolgozásával teljesíthetik.

Sikeres pályázást kívánunk!

VASÁROS ZSOLT DLA